

A francia kamarában a békét követelték.

Genf, november 10. A francia kamara ülésén a pénzügyminiszter a hadikölcsönről tett közlést, amikor három szocialista képviselő többször félbeszakította beszédét. Ezt kiáltották:

— *Le a háborúval! A nép a békét akarja. A háborúja izgató sajtónak meg vannak a maga különös okai.*

A közbeszólásokra nagy lárma keletkezett. Az elnök többször rendreutasította a szocialista képviselőket.

A birodalmi kancellár leleplezése Oroszországról

Berlin, november 10. A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* írja a birodalmi kancellár beszédével kapcsolatban „Az orosz mozgósítás és a Németország ellen szóló hadüzenet” címmel: A birodalmi kancellár tegnapi beszédében említett orosz mozgósítási rendeletet érdemes szó szerint közölni, mert leleplezi Oroszország régóta táplált támadó szándékát és csattanósan megcáfolja Grey amaz állítását, hogy az orosz mozgósítás csupán védelmi rendszabály volt.

A lap ezután közli az egész rendeletet, amelynek legfontosabb része a következő:

A hadművelési rész tekintetében kiadott összes korábbi rendeletek megváltoztatását közlöm Önnek, a csapatok parancsnokainak parancsára, a következő irányító nézőpontokat: *Legfőbb helyről megparancsolták, hogy a mozgósítás kihirdetése egyúttal a Németország elleni háború kihirdetése is.*

A rendeletet a mozgósítási osztály főszállásmestere intézte a varsói IV. hadtest parancsnokához.

Olasz küldöttek a cárnál.

Róma, november 10. A *Stefani-ügynökség* jelentése szerint *Carlotti* máriki pétervári olasz nagykövet és *Romei* olasz tábornok e hónap 6-án, annak a napnak évfordulóján, a melyen a cár átvette a hadsereg főparancsnokságát, átadta az olasz arany vitézségi érmét. *Romei* tábornok *Alexejev* és *Bruszilov* tábornokoknak nagy olasz rendjeleket adott át.

Sulyos élelmiszerválság Angliában.

Rotterdam, november 10. A *Courant*-nak jelentik Londonból: Az ir nacionalistadárt tegnap *Redmond* elnöklésével az alsóházban tartott ülésén határozatot fogadott el, amelyben kijelenti, hogy a gyöngye burgonyatermés és a burgonya árának óriási emelkedése és más élelmiszerek megdrágulása komoly és sürgősen megoldandó válságot okoz, amelynek megszüntetésére gyors intézkedések kellene. A többi közt burgonyakiviteli tilalom Irországbán.

Stürmer és az angol miniszterek

Stockholm, november 10. A *Dien* szerint *Stürmer* azt táviratozta *Benckendorff*nak Londonba, hogy mindenben hozzájárul Grey és *Lloyd-George* legutóbbi nyilatkozataihoz, hogy a német militarizmust meg kell semmisíteni és le kell tiporni, a kis államok jogait ismét vissza kell állítani és oly atmoszférát kell teremteni, amelyben egyáltalában fölöslegessé lesz minden háború.

A tanács meggátolja az általános lakbéremelést.

(*Saját tudósítónktól.*) Nap-nap után újabb dokumentumok merülnek fel annak bizonyítékául, hogy a házbéremelés réme már Szegeden is felütötte a fejét. Hiába igyekeznek egyes háziurak bármilyen tetszetős mezbe is öltöztetni a tényeket, csak azért, hogy a maguk vélt igazát bizonyíthassák, a tényeket nem lehet megváltoztatni. Bármiként is fordítjuk a dolgot, faktum, hogy az utóbbi időben — mert november elsején van felmondás — számtalan szegedi háziur találta alkalmasnak az időpontot arra, hogy több lakbért követeljen a lakótól, mint amennyit eddig — a háború alatt — fizetett. Lehetséges, hogy olyik lakó kedvező feltételek mellett vette ki annak idején a jelenlegi lakását, lehet, hogy van lakó, aki kevesebb bért fizet, mint amennyit a lakása megér, csak az az egy nem lehet, hogy éppen most jöjjön rá a háztulajdonos.

A főváros tanácsa már rájött arra, hogy a mostani keservesen nehéz időkben tenni kell valamit a polgárság megvédésére és feliratilag kérte a kormányt egy olyan rendelet kibocsátására, amely megtiltja a háztulajdonosoknak a lakbéremelést. Szeged város tanácsa okulhatna a példán és hasonló kérelmet intézhetne a kormányhoz, nehogy akkor kelljen elkezdni gondolkodni, amikor már késő lesz.

A *Délmagyarország* munkatársa kérdést intézett dr. *Somogyi Szilveszter* polgármesterhez aziránt, van-e tudomása arról, hogy a lakbéremelések egyre gyakoribbak lesznek. Erre vonatkozólag a polgármester így nyilatkozott:

— Nem tudok arról, hogy Szegeden a háziurak többsége felemelte a lakbért. Abban a pillanatban, amikor rájövök arra, hogy a stájerolás általánossá kezd válni, lépéseket teszek az iránt, hogy a tanács a főváros tanácsához hasonlóan feliratot intézzen a lakbéremelések megszüntetése érdekében a kormányhoz.

A háztulajdonosok közül is megkérdeztünk néhányat. *Wagner Gusztáv* kijelentette, hogy a házaiban nem történt béremelés és a lakbéreket nem is fogja a háború alatt emelni. Az új lakókkal is a régi lakbért fizeteti.

Az Iskola-utcában levő Hungária-ház tulajdonosa, *Rózsa Mihály*, így nyilatkozott:

— Nem felel meg a valóságnak, hogy a Hungária-ház összes lakói felmondtak, mert a lakbért emelni akartam. Csak három lakónak emeltem a lakbért 1917 május elsejétől, ezeknek is csak azért, mert — lehet, hogy elnézésből — aránytalanul keveset fizettek. Hogy tájékoztassam, miről van szó, közlöm, hogy az egyik lakó egy négyszobás lakást ideiglenesen 650 korona bérért birt. Ezért a lakásért régebben 900 koronát kaptam, most 850 koronáért akartam adni. Egy ezer koronás lakás bérét 1200 koronára emeltem és végül egy négy szoba, fürdőszoba, fedett folyosóból álló lakás bérét 1050 koronáról 1250 koronára.

Landesberg Mór kijelentette, hogy a háború alatt nem emelte és nem is fogja emelni a lakbéreket.

Végül megemlítettünk egy olyan esetet, a melyre talán seholsem volt példa. *Gál Miksa*, a Szegedi Bankegyesület vezérigazgatója volt szives velünk közölni, hogy a bank házaiban a háború kitörésekor 20 százalékkal *leszállították a lakbéreket*. A lakók most is a redukált házbért fizetik.

Teljes ülés a kereskedelmi és iparkamarában.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara *Szarvady Lajos* elnöklete alatt pénteken délután tartotta teljes ülését. Először az elnöki és titkári bejelentések során a kamarai iroda május óta kifejtett működéséről számolt be. A Szeged városát és a kamarai kerület közvetlenül érdeklő kérdések során megemlítés történt arról, hogy a kamara több javaslatot tot intézett a pénzügyminiszterhez az aprópénzhiány orvoslása tekintetében, kérelmezte az új postai tarifák egyes sérelmes rendelkezéseinek orvoslását, eljárta a helyi postai kézbesítés gyorsítása érdekében, a vásárokat korlátozó rendelettel szemben sikeresen kereszttülvitte, hogy Szegednek mindkét hetivására változatlanul megmaradjon és hasonlóan sikeresen közreműködött abban is, hogy a Haditermény rt. Szegeden is létesítsen ki- rendeltséget.

Az általános bejelentések után dr. *Tonnelli Sándor* titkár hosszabb előadás keretében ismertette az ipar és kereskedelem általános helyzetét és az ezen osztályokra a legközelebb jövő, különösen pedig a békés közgazdasági átmenet idején háruló feladatokat. Az iparnak és kereskedelemnek, noha még javában folyik a háború, ma kell sergesszemet tartani, hogy a béke ne találja készületlenül. Közgazdasági életünkre a feladatoknak egész sorozata várakozik, nyersanyagjaink teljesen ki vannak fogyva, gondoskodni kell a háború utáni *anyagbeszerzés* és a *szállít óeszközök* biztosításáról, gondoskodni kell róla, hogy a ma elzárt tengerentuli államokból beszerzett anyag *igazságosan osztassék fel* a nagyipar, középipar és kisipar között; a nagy beszerzésekkel egyidejűleg gondoskodni kell azonban arról is, hogy *valutánk* értéke a külfölddel szemben meg ne romoljon; *munkát és kenyeret* kell nyújtani a háborúból hazatérő tömegeknek és mindenekfelett *új, egészséges alapokra kell helyezni egész közgazdasági életünket*, hogy a háboruban vállalt és még ezután is reánk váró nagy államháztartási terhek fedezésére a szükséges összegeket elő tudjuk teremteni. Nagyon tévednek ugyanis azok, a kik azt hiszik, hogy a háború után nyomban visszatérnek a régebbi béke-éveknek ugyszólván „idillikus” állapotai. Nagyon komoly nemzetgazdáknek és statisztikusoknak számításai szerint a háborút követő években tönkrement javak pótlására és új beruházásokra legkevesebb még *tíz milliárd* új kiadást kell előirányoznunk. Hogy ezeknek a rengeteg feladatoknak megfelelhessünk, igénybe kell vennünk az összes meglevő erőforrásokat, sőt új erőforrásokat is kell teremtenünk.

Mindaz, — folytatódott az előadás, — ami idáig ebben a tekintetben történt, az új adók, e bélyegilletékek felemelése, a postai tarifák, csak előrevetett árnyéka a még ezután következő újabb, kikerülhetetlen közterheknek. Ennek a megállapításával egyidejűleg rá kell azonban mutatni arra a körülményre, hogy úgy a felsorolt eddigi terhek, mint a vasuti tarifáknak a várható emelése, az esetleges új monopoliunok *azt a városi lakosságot terhelik a legerősebben*, a mely minden más osztállyal egyenlően áldozta vérért a hazáért, az anyagi terhekben ellenben akár adórendszerünk igazságtalansá-